

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

STÓRT NÝBROT Í MÁLSTREVI

At orðabókaarbeiði í Føroyum hevur rættiliga blómað seinastu árin er ikki minst forlagnum Sprotanum í Vestmanna fyrri at takka. Ikki færri enn 13 orðabøkur er tað vorðið til – sum er til sera stórt gagn fyrri okkum øll, sum fáast við mál.

Eitt er at hava fingið bøkur á prenti. Men tað var eitt stórt framstig, at bøkurnar eisini eru tøkar á netinum. Uppaftur størri varð framstigið, tá Mentamálaráðið og Sprotin gjørdur avtalu um, at øll, sum ganga í skúla skuldu hava fría atgongd til teldutøku orðabøkurnar.

Tað síðsta stigið hjá forlagnum í Vestmanna er at geva út sonevnda »app« til snildtelefonir við orða-

bókunum. Hetta er eitt fantastiskt tiltak, sum vit øll eiga at fegnast um – at nakað, sum plagdi at vera so turt og keðiligt sum orðabøkur beinleiðis kann gerast spennandi og mennandi hjá ungum at leita í – annaðhvørt á telduni ella í telefonini. Hetta er av sonnum nýbrot í føroyskum málstrevi.

Jonhard Mikkelsen, stjóri á Sprotanum, var í 2011 heiðraður við Mentanarvirðisløn Landsins fyrri sítt verk at geva út bøkur. Fleiri enn 100 bøkur eru komnar út á privata forlagnum í Vestmanna – bøkur við rættiliga ymsum innihaldi. Ella sum Helena Dam á Neystabø, táverandi landsstýriskvinna segði í samkomu

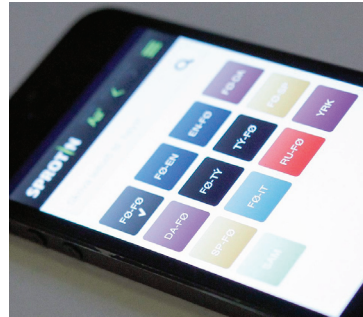
í Norðurlandahúsinum:

»Heilt frá smáumyrkingasøvnnum til stórar skaldsøgur til bøkur um føroyska málið, uppaling, skaldsøgugreining og snarskeið í stavseting, ja tú kanst siga: frá orðálvi til ull«.

Vit eiga at fegnast um, at vit hava slíkar eldsálir. Tí tað er slíkur eldhugi, sum nørir um mentan okkara málsliga.

Tað er sagt um Jonhard Mikkelsen, at tá hann ikki slapp at geva eina bók út hjá Skúlabókagrunninum, so fór hann í Sparikassan og tók eitt lán í staðin – og so kom bókin út, sum kanska beinleiðis elvdi til forlagið Sprotan?

Stóra orðabókaarbeiðið hjá

Sprotanum letur talgildu dyrnar upp til fleiri heimsins mál – og ikki

minst til føroyska rættstaving. Frá Svabo og Hammershaimb – og frá Kristiani Matras og Jóannes av Skarði og Jóan Heindriki og hinum slóðarunum eru vit nú bara eitt »klikk« frá røttu stavsetingini ella røttu bendingini. Ein slík app er kærkomin, og eiga øll at gera sær dælt av tilboðnum hjá Sprotanum um at heinta sær appina. Og ikki minst eiga foreldur at vísa børnum á hendan gylta møguleikan altíð at hava orðabókina uppi á sær.

» Við appini eru vit bara eitt klikk frá røttu stavsetingini

Bólkur orðar demensætlan

Landsstýrismaðurin við heilsumálum hevur í samráð við landsstýriskvinnuna við almannamálum gjørt av, at ein demensætlan fyrri Føroyar skal gerast. Hetta verður samstundis gjørt í samsvar við samgonguskjalið, har tað m.a. er ásett, at ein »miðvís ætlan fyrri demensøkið verður lógð«.

Í fjør fingi landsstýrisfólkini í ávikavist heilsu- og almannamálum handað eina framferðarætlan fyrri demens í Føroyum »Gloymsk men ikki gloymd« frá einum sjálv- bodnum bólki. Ætlanin hevði tað endamál, at landsstýrisfólkini settu ein bólk við fakfólki at gera eina ætlan fyrri demensøkið – eina sonevnda demensætlan, sum arbeiddast kann eftir í framtíðini.

Demensætlanin, har ein arbeidsbólkurin nú er settur, skal í høvuðsheitum lýsa nágreiniliga, hvussu demensøkið eigur at verða skipað við støði í teimum tilmælum, sum eru í

framferðarætlanini. »Gloymsk men ikki gloymd« frá 2012.

Umframt arbeidsbólkin, verður arbeidd skipað við einum stýrisbólki. So hvørt sum arbeidsbólkurin metir, at partar í ætlanini eru lidnir, verða teir sendir til góðkenningar hjá stýrisbólkinum. Eisini skal arbeids- og tíðarætlanin fyrri arbeidd góðkennast av stýrisbólkinum. Harumframt er uppgávan hjá stýrisbólkinum at taka støðu til ivamál og spurningar, ið arbeidsbólkurin kann leggja fyrri stýrisbólkin.

Bólkurin handar demensætlanina til landsstýrisfólkini við heilsumálum og almannamálum í seinasta lagi 1. mai 2014.

Arbeidsbólkur

Tormóður Stóra, umboð fyrri Psykiatriska depilin

Marjun Restorff, umboð fyrri Demenstoymið á Landssjúkrahúsinum

Guðrun Zachariasen, umboð fyrri Kommunulæknafelag Føroya

Unn Justinusen, umboð fyrri Heimatænastuna í Almannaverkinum

Sunnuva á Lakjuni, umboð fyrri Heimatænastuna í Almannaverkinum

Jónvør Christiansen, demenssamskipari og leiðari fyrri Heilræði í Tórshavnar Kommunu

Lis Hansen, demenssamskipari Halldis Joensen, umboð fyrri Alzheimerfelagið

Stýrisbólkur

Turid Arge, aðalstjóri í Heilsumálaráðnum

Johnhard Klettheyggj, virkandi aðalstjóri í Almannamálaráðnum

Sveinoy Sverrisdóttir, umboð fyrri Kommunufelag Føroya

Eyðun Christiansen, umboð fyrri Kommunusamskipan Føroya

Plimm-sollarin á Vestaru-vág

TÓRBJØRN JACOBSEN
TÍÐARGREIN SÍÐA 15

Føroyska av-bjóðingin

EYÐFINNUR JACOBSEN
EYGAMÁLIÐ SÍÐA 14

Skoytibreytin letur upp 30. november

Hátíðarhald verður á Vaglinum leygardagin 30. november kl 15.30, tá jóla-træið á tinghúsvøllinum verður tendrað.

Eftir hesa hugnaløtuna letur ísvøllurin frammanfyrri ráðhúsið upp, sigur Heðin Mortensen, borgarstjóri.

Ísvøllurin verður nærur ein triðing størri í ár enn í fjør. Vøllurin er longdur yvir móti kioskin hjá Astu, tó soleiðis, at persónbilar kunnu koyra ímillum, eins og parkeringsplássini í sjálvari gongugøtuni eisini verða til taks, sigur borgarstjórinn.

Kunngjørt verður seinni

á heimasíðuni torshavn.fo viðvíkjandi upplatingartíðum o. ø. Gjørt verður vart við, at parkeringsøkið millum býráðssalin og ráðhúsið verður stongt frá mánadegnum 18. november. Heitt verður á koyrandi um at vísa størsta varsemi.

Gjört verður eisini vart við, at heimasíðan hjá visitorshavn.fo tann 30. november kemur við eini jólasíðu við øllum tí, sum Havnin hevur at bjóða uppá í jólamánaðinum. Eisini ber til longu nú at fara á facebook.com/jolmidbynum.